Arbeidstilsynet

Forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 8. mai 2012 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1-4 og § 4-1.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 3 juni 2016 nr. 567, 19 des 2017 nr. 2256, 18 juni 2018 nr. 905, 30 aug 2018 nr. 1281, 20 des 2019 nr. 2084 (i kraft 1 jan 2020), 18 des 2023 nr. 2278 (i kraft 1 jan 2024).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å ivareta sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i renholdsvirksomheter.

§ 2. Virkeområde

(1) Forskriften gjelder for renholdsvirksomheter. Med renholdsvirksomhet forstås virksomhet som helt eller delvis tilbyr renholdstjenester, herunder leier ut personer som utfører renholdstjenester.
(2) Kapittel 5 gjelder for kjøpere av renholdstjenester.
Endret ved forskrift 18 juni 2018 nr. 905 (i kraft 1 juli 2018).

§ 3. Krav om godkjenning

Renholdsvirksomheter skal være godkjent av Arbeidstilsynet.

§ 4. Godkjenningsregister og HMS-kort

Godkjent virksomhet skal innføres i et eget register, jf. § 6, og få utstedt HMS-kort til sine arbeidstakere etter reglene i kapittel 3.
Endret ved forskrift 1 juli 2015 nr. 851.

Kapittel 2. Godkjenningsordning

§ 5. Vilkår for godkjenning

(1) Virksomheten skal legge frem dokumentasjon som viser at virksomheten:

a. a.
   oppfyller plikten til å ha godkjent bedriftshelsetjeneste i henhold til arbeidsmiljøloven § 3-3,
b. b.
   oppfyller kravet om vernetjeneste i henhold til arbeidsmiljøloven kapittel 6 og 7,
c. c.
   har skriftlige arbeidsavtaler i henhold til arbeidsmiljøloven § 14-5 og § 14-6 for alle grupper av ansatte i virksomheten,
d. d.
   oppfyller vilkårene i til enhver tid gjeldende forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsvirksomheter og,
e. e.
   har en ordning som sikrer arbeidstakerne økonomisk kompensasjon i tilfelle

yrkesskade.

(2) For virksomhet med utenlandsk arbeidstaker fra land utenfor EØS-området skal det dokumenteres at arbeidstakeren har oppholdstillatelse i den grad det er påkrevet for det aktuelle arbeidsforholdet. Tilsvarende gjelder for innehaver av enkeltmannsforetak fra land utenfor EØS-området.

(3) Virksomheten må sørge for at pålagte registreringsplikter i følgende offentlige registre er oppfylt:

a. a.

   Enhetsregisteret

b. b.

   Foretaksregisteret

c. c.

   Det sentrale folkeregisteret. Personer som er bosatt på Svalbard skal oppfylle

   plikten til å være registrert i registeret over befolkningen på Svalbard, jf. **forskrift 4. februar 1994 nr. 111**

d. d.

   Merverdiavgiftsregisteret

e. e.

   Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret.

(4) Virksomheten må oppfylle pålagt opplysningsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til **skatteforvaltningsloven § 7-6**.

(5) Bemanningsforetak, jf. **forskrift 4. juni 2008 nr. 541** om bemanningsforetak **§ 1**, må være registrert i Arbeidstilsynets register over bemanningsforetak.

Endret ved **forskrifter 1 juli 2015 nr. 851**, **19 des 2017 nr. 2256** (i kraft 1 jan 2018), **30 aug 2018 nr. 1281**.

§ 6. Register over renholdsvirksomheter

(1) Arbeidstilsynet skal føre et register over renholdsvirksomheter som er godkjent etter **§ 5**, har søknad til behandling eller ikke har fått innvilget søknad om godkjenning. Renholdsvirksomheter som inngår i registeret, skal stå oppført med en av følgende statuser:

a. a.

   godkjent med ansatte

b. b.

   godkjent uten ansatte

c. c.

   søknad under behandling

d. d.

   HMS-kortbestilling under behandling

e. e.

   ikke godkjent.

(2) Registeret skal være offentlig tilgjengelig.

(3) Arbeidstilsynet kan fastsette nærmere bestemmelser om registeret.

Endret ved **forskrift 19 des 2017 nr. 2256** (i kraft 1 jan 2018).

§ 7. Krav om årlig melding og dokumentasjon hvert tredje år

(1) Godkjente virksomheter skal hvert år sende melding til Arbeidstilsynet som bekrefter at virksomheten fortsatt fyller kravene til godkjenning etter **§ 5**. Fristen for å sende melding er datoen for vedtak om godkjenning. Kravet om årlig melding gjelder ikke det året virksomheten har plikt til å sende inn dokumentasjon i henhold til andre ledd.

(2) Godkjente virksomheter skal hvert tredje år sende dokumentasjon til Arbeidstilsynet som viser at virksomheten fortsatt fyller kravene til godkjenning etter **§ 5**. Dokumentasjonen skal første gang sendes innen tre år fra datoen for vedtaket om godkjenning og senere innen tre år fra den forrige fristdatoen.

(3) Dersom virksomheten unnlater å oppfylle kravet i første eller andre ledd, kan godkjenningen tilbakekalles. Før godkjenning tilbakekalles, skal virksomheten varsles og gis frist for å oppfylle krav etter første eller andre ledd.

Endret ved **forskrifter 1 juli 2015 nr. 851**, **19 des 2017 nr. 2256** (i kraft 1 april 2018), **20 des 2019 nr. 2084** (i kraft 1 jan 2020).

§ 8. Endring i vilkårene for godkjenning og endrede forhold hos virksomheten

(1) Dersom det gjøres endringer i bestemmelser som ligger til grunn for vilkårene for godkjenning, eller fastsettes nye vilkår, vil endringene også gjelde for virksomhet som allerede er godkjent. Arbeidstilsynet kan innhente dokumentasjon på at nye vilkår er oppfylt.

(2) Dersom det gjøres endringer i virksomheten av betydning for oppfyllelse av vilkårene i **§ 5**, skal virksomheten melde endringen til Arbeidstilsynet sammen med dokumentasjon på at vilkårene er oppfylt. Hvis virksomheten opprinnelig er godkjent uten ansatte, fattes nytt vedtak om godkjenning med ansatte dersom vilkårene er oppfylt.

(3) Dersom virksomheten ikke lenger oppfyller vilkårene etter **§ 5**, skal det settes en frist for å rette opp forholdene. Oppfylles ikke dette pålegget innen fristen, kan godkjenningen trekkes tilbake, jf. **§ 19**.

Endret ved **forskrift 19 des 2017 nr. 2256** (i kraft 1 jan 2018).

Kapittel 3. Bestemmelser om HMS-kort

Endret ved **forskrift 1 juli 2015 nr. 851**.

§ 9. Plikt til å ha HMS-kort

Virksomhet som blir godkjent i henhold til § 5 skal sørge for at arbeidstakere som utfører renholdsarbeid har HMS-kort utstedt av en kortutsteder utpekt av Arbeidstilsynet. Plikten til å ha HMS-kort gjelder tilsvarende for innehaver av enkeltpersonforetak som ikke sysselsetter arbeidstakere.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 30 aug 2018 nr. 1281.

§ 10. Utstedelse av HMS-kort

(1) Arbeidstilsynet er behandlingsansvarlig i henhold til personopplysningsloven. Ved utstedelsen av HMS-kort opptrer kortutsteder på vegne av Arbeidstilsynet.
(2) Kortutsteder skal påse at virksomheten oppfyller kravene i § 5, og foreta identitetskontroll av arbeidstaker før HMS-kort utstedes.
(3) Kortutsteder skal gi melding til Arbeidstilsynet om at HMS-kort er utstedt.
(4) Kortutsteder skal opprette og føre et register over godkjente HMS-kortbestillere.
(5) Kortutsteder skal opprette og føre et register over alle utstedte kort, med tilhørende data.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 30 aug 2018 nr. 1281.

§ 11. Kortets gyldighet, kontroll og inndragning

(1) HMS-kortet utstedes for en periode på to år. Kortet er kun gyldig så lenge ansettelsesforholdet består.
(2) Den som er omfattet av oppregningen i § 13 annet ledd, kan gjennom oppslag i registrene nevnt i § 5 tredje ledd undersøke om registerpliktene etter § 5 tredje ledd er oppfylt. Dersom oppslaget gir grunn til å tro at registerpliktene ikke er oppfylt, skal det gis melding til Arbeidstilsynet eller Havindustritilsynet, og kortinnehaverens arbeidsgiver.
(3) Arbeidstilsynet, Havindustritilsynet, skattemyndighetene og politiet kan inndra HMS-kort som er ugyldige fordi virksomhetens godkjenning er tilbakekalt, kortets gyldighetsperiode er utløpt, arbeidsforholdet eller virksomheten er opphørt, eller dersom kortet eller bruken av kortet av andre grunner er ugyldig. Inndratte kort skal innleveres til kortutsteder for makulering.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 3 juni 2016 nr. 567, 18 des 2023 nr. 2278 (i kraft 1 jan 2024).

§ 11a. Arbeidsgivers plikt til å makulere HMS-kort

Ved tilbakekall av godkjenning etter § 7 andre ledd eller § 19, ved opphør av arbeidsforholdet eller virksomheten, eller etter utløpet av kortets gyldighetsperiode, skal renholdsvirksomheten straks sørge for at HMS-kortet blir makulert.
Tilføyd ved forskrift 3 juni 2016 nr. 567, endret ved forskrift 20 des 2019 nr. 2084 (i kraft 1 jan 2020).

§ 12. Krav til opplysninger på HMS-kortet

HMS-kortet skal inneholde følgende opplysninger på norsk og engelsk:

a. a.
   organisasjonsnummer og navn på arbeidsgiver eller enkeltpersonforetak
b. b.
   navn på kortinnehaveren
c. c.
   bilde av kortinnehaveren
d. d.
   kortinnehaverens fødselsdato
e. e.
   utstedelsesdato
f. f.
   kortnummer
g. g.
   navn på utsteder av kortet.

Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 20 des 2019 nr. 2084 (i kraft 1 jan 2020).

§ 13. Kortinnehavers ansvar

(1) HMS-kortet er personlig og skal ikke overdras til andre.
(2) HMS-kortet skal bæres godt synlig og skal på oppfordring vises til Arbeidstilsynet, skattemyndighetene, politiet, oppdragsgiver, verneombud og hovedbedrift med ansvar for samordning etter arbeidsmiljøloven § 2-2.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 3 juni 2016 nr. 567.

§ 14. Tap av HMS-kort

(1) Ved tapt eller stjålet HMS-kort skal kortinnehaveren umiddelbart gi melding til virksomheten. Virksomheten skal straks melde fra til kortutsteder slik at kortet gjøres ugyldig og nytt kort utstedes. Tilsvarende gjelder for innehaver av enkeltpersonforetak som ikke sysselsetter arbeidstakere.
(2) Dersom tapt HMS-kort kommer til rette skal det leveres arbeidsgiver for makulering.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 20 des 2019 nr. 2084 (i kraft 1 jan 2020).

Kapittel 4. Søknad om godkjenning og HMS-kort

Endret ved forskrift 1 juli 2015 nr. 851.

§ 15. Søknadsprosedyrer

(1) Virksomheten skal sende søknad om godkjenning sammen med dokumentasjon som nevnt i § 5 første ledd til Arbeidstilsynet. Søknad om HMS-kort sendes til kortutsteder etter at Arbeidstilsynet har gitt melding til virksomheten om at vilkårene i § 5 er oppfylt.
(2) Virksomheten plikter å sørge for nødvendig identitetskontroll av arbeidstakeren før søknad om godkjenning og HMS-kort.
(3) HMS-kort kan bare bestilles av ansatte i, eller innehaver av, virksomheten som skal utføre arbeidet HMS-kortet er knyttet til.
Endret ved forskrifter 1 juli 2015 nr. 851, 3 juni 2016 nr. 567, 19 des 2017 nr. 2256 (i kraft 1 jan 2018).

§ 16. Vedtak etter forskriften

(1) Arbeidstilsynet treffer vedtak om godkjenning av renholdsvirksomhet.
(2) Arbeidstilsynet kan avvise søknad uten realitetsbehandling dersom virksomheten har søkt om godkjenning minst en gang tidligere og Arbeidstilsynet anser det sannsynlig at virksomheten ved ny søknad forsøker å omgå krav i forskriften.
(3) Vedtak om godkjenning, tilbakekall av godkjenning og avvisning av søknad uten realitetsbehandling etter denne forskrift er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2.
Endret ved forskrift 19 des 2017 nr. 2256 (i kraft 1 jan 2018).

Kapittel 5. Kjøp av renholdstjeneste

§ 17. Kjøp av renholdstjeneste

Kjøp av renholdstjeneste er kun tillatt fra virksomhet som enten er godkjent, har søknad om godkjenning til behandling eller har HMS-kortbestilling til behandling, jf. § 6.
Endret ved forskrifter 19 des 2017 nr. 2256 (i kraft 1 jan 2018), 18 juni 2018 nr. 905 (i kraft 1 juli 2018).

Kapittel 6. Tilsyn og sanksjoner

§ 18. Tilsyn med at vilkårene for godkjenning er oppfylt

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskrift overholdes, og gir de pålegg og treffer de enkeltvedtak som ellers er nødvendige for gjennomføring av forskriften, jf. arbeidsmiljøloven kapittel 18.
Havindustritilsynet har innenfor sitt myndighetsområde tilsvarende myndighet som nevnt i første ledd.
Endret ved forskrift 18 des 2023 nr. 2278 (i kraft 1 jan 2024).

§ 19. Tilbakekall av godkjenning

Dersom vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt kan Arbeidstilsynet tilbakekalle godkjenningen, og endre status for virksomheten i registeret over renholdsvirksomheter.
Endret ved forskrift 19 des 2017 nr. 2256 (i kraft 1 jan 2018).

§ 20. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift, eller medvirkning til dette, er straffbart i henhold til arbeidsmiljøloven kapittel 19.

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften gjelder fra 1. september 2012, med unntak av § 18 - § 20 som gjelder fra 1. desember 2012.